

2 KORINT

Poru Gigirum Meuma Duwameba Korint Igiyawa Munan Tenewa

¹ Poru me God ano meuma gumbe Iesu Keriso apasoro meuma, sira nu gwanunwa Timoti, gaun vete at Korint danave God siosi meuma gumbe, sira at kokawa Akaia undag danave wakeyawa iyakaisi igiyawa undag gumbo.

² God ano oraiwa ge yum guniyap Mamunwa God ge Ayapan Iesu Keriso gumbe.

God Me Undag Wat Memeyam Mumpewa

³ ✧ God me Ayapan numa Iesu Keriso Mamawa, Mamawa me ano nuniviwa, God me undag watmemeyam nuniviwa me gumbe waiya aigimpe.

⁴ God me danadawai numa undag gumbe watmemeyam numpe. Nu numbovit God gumbe watmemeyam autu, meoya nu oma ane danadawai ubeube aueme igiyawa watmemeyam munta. ⁵ ✧

Keriso edawaeba nu gunup noidauwane mina, Keriso gumbe watmemeyam meuma nu gunup noidauwane. ⁶ Nu edawai auta ipewa, me watmemeyam ge waitawaita ye autanwa oya. Sira watmemeyam auta ipewa, me ye watmemeyam autanwa oya. Watmemeyam me yusiwa yempe. Me nu edawai auetewa mina edawai desiroma ye auyawa, ye oma ane kikikit wadnag aug aisiya oya. ⁷ Nu owanowan numawa ye guniyap me

yusipamit. Kuiyawa nu anotu ye dawai numawa auene mina watmemeyam numawa auene.

8 ✧ Tatangwanen, nu imunup ye topai atan den anoete nu at Esia danave edawai koka autu. Nu yusiwa kokavitwa me ankwatave waketu nu oma den ane kikikit aug antu. Nu inainai numawa waropiyatan ete. 9 Natawa di, nu numbo danunup bo atan anotu. Mame pawanewa nu numbovit anotumat den ata God me bo gumbe warinam mumpewa gumbe anotumat atan oya. 10 ✧ God me bo kukaeba apa waita nunne dauwag antu. Sira me matai waita numpe dauwag anta. Owanowan numa me gumbe barautu me nu dauwag angetanwa waita nunigimpe. 11 Nu yaug anotu ye nun yeuma gumbe waita nuniya. Me iyayapan obiren nun mumawa gumbe God me ano oraiwa meuma numpe, sira ano oraiwa oya iyayapan obiren garawa God gumbe gaun wampe oya.

Poru Me Yumat Meumawa Tobiroriyane

12 Mame degadega numawa. Nu nonunmagawa esinewa mameib taibe vete. Nu piyu mame danave sira ye yenanwa ete iyakaisi ge God gumbe nonunmagawa esinewa gumbe. Nu ete piyu mame ano meuma gumbe onan God ano oraiwa meuma gumbe. 13 Ye oma den ane basiyayanawa sira ye den yaug anoyanawa divi da nu ye guniyap gigirum den tetu. Nu owanowan ye guniyap ete ye undag yaug anoya. 14 ✧ Ye nu gunup kusi da wait yaug anoyana,

✧ **1:8:** Apa 19:23; 1Ko 15:32 ✧ **1:10:** 2Ti 4:18 ✧ **1:14:** 2Ko 5:12; Pir 2:16

meoya nu owanowan ye guniyap ete ye matai mameib undag yaug anoya. Ayapan Iesu kumiwa uwapewa ye nu waiya numa aya mina nu ye waiya yeuma ata.

¹⁵ Ne imunwa yaigipamit ano neuma mame barauna. Ne ye guniyap namu amdau ongeta-
neni, meoya ye God ano oraiwa meuma koni
duwam tamiya. ¹⁶ ✧ Meoya ne ye guniyap uwag
at Masedonia anakna, sira at Masedonia apa taig
guniyap uwatna, meve ye baraunegiya at Judia
anakna. Maib atan anoeni. ¹⁷ Ne yumat mame
barauna. Meoya, divi oya ne iyaiyai den anona?
Go, ne ano neuma piyu ano meuma mina kum
desirom apa, E, e, ge Onan, onan, watna?

¹⁸ Megara, God natawa gumbe nu ye guniyap
wata. Nu kum desirom apa E, ge Onan, den
wata. ¹⁹ ✧ Nu, ne ge Sairas ge Timoti, God Usiwa
Iesu Keriso oya ye guniyap opataeba atu. Keriso
gumbe kum desirom apa, E ge Onan den wakeya.
Me gumbe, E mekut wakene. ²⁰ ✧ God agi wanewa
undag Keriso gumbe, E. Sira me gumbe nu Amen,
wata, sira God gumbe eyawa wanta. ²¹ God me
ye ge nu Keriso danave yusipam kikikit yoitan
wadnunne. Sira God nu kuiyunwa oira egamne.
²² ✧ God me irai meuma tobatam nunne. Sira
me nu nonunmagawa apa Guwawa baraune, me
garawa namu baraunewa mina.

²³ Ne God menan auwag gae taibewa gunap
wape sira inaiinai neuma gumbe ye guniyap
watna. Ne ande Korint den anedna kuiyawa

✧ **1:16:** 1Ko 16:5-6 ✧ **1:19:** Apa 18:5 ✧ **1:20:** Rev 3:14

✧ **1:22:** 2Ko 5:5; Epe 1:13-14

yenani anoeni danadawai den yentna. ²⁴ ✧ Nu anotumat yeuma egaban amat den ete. Nu degadega yeuma oya guniyap toborag nau desirom aigimtan igiyawa. Kuiyawa ye anotumat yeuma gumbe kikikit yaigipam yokeene.

2

¹ ✧ Ne yusipamit yaug anonawa, ne sira ye guniyap danadawai amdaueba den onekna. ² Kuyawa, ne danadawai yenna ipewa, da bira degadega anekpe? Ne danadawai wanna me mekut degadega anekpe. ³ Ne gigirum namuwa tena. Kuyawa ne guniyap uwatnawa, iyayapan mu degadega nektanit di, go ne anona mu danadawai nekpe. Me ne topayana. Sira ne imunwa yaigipam ye undag oya anoeni, degadega neuma me ye undag degadega yeuma. ⁴ ✧ Ne ye guniyap gigirum tena. Ne dawai koka ge danadawai gumbe sira it gaibu tena. Kuyawa ne danadawai yentan oya onan, ne baigan neuma ye guniyap kokavit ne imunap ye anoya.

Apan Kukaeba Anog Yankweya

⁵ Bira da danadawai amatonewa, me danadawai den negne, megara, kusi koka, ne imunap gae kokavit den watna, me ye undag danadawai yenne. ⁶ Iyayapan obiren apan mame gumbe ibnawa waniya. Me gumbe oma ane. ⁷ Megara, ye me anog yankweya sira watmemeyam waniya. Kuyawa anten danadawai koka me ibnawa empetan. ⁸ Ne ye ano yusipam yeneneni ye sira anoya baigan

yeuma me gumbé. ⁹ Ne ye guniyap tenawa ye dividivi undag gumbé ebnotu aya go onan ne yau yempna oya. ¹⁰ Ye da bira anog yankweya ipewa, ne mina meib me anog yankwetna. Divi da anog yankwena ipewa, ne divi da anog yankwenawa me Keriso namive yenan anog yankwena. ¹¹ ✧ Kuyawa Seitan ugai numpetan. Seitan ano kukaeba guwavewa nu gaibu yaug anotu.

Agi Mataiwa Oya Nau Eme

¹² ✧ Ne Troas aneg Keriso gae oraiwa meuma opata wanawa, ne yaug anona Ayapan nenan ankwin watabne, ¹³ ✧ megara, ne yum onan, kuyawa asime apa ne gwanenwa Taitosi den yauna. Sira, ne Troas igiyawa gumbo, Wakeyo, wana at Masedonia oya anedna.

¹⁴ Megara, nu God gumbé gaun wanta. God me evedni namu yoiyoi anunivi Keriso gumbé garawa nunivi. Sira Keriso yaug anotan upawa oraiwa nu gunup ampa ampa watete ampe. ¹⁵ Waita auyawa igiyawa yapowo sira wakukam igiyawa yapowo gaibu nu God oya Keriso upawa oraiwa. ¹⁶ ✧ Iyayapan upeba oya nu bo upawa meuma, sira iyayapan dawa oya nu inaiinai upawa oraiwa meuma. Nau mame bira atanit di? ¹⁷ Iyayapan obiren eme mina onan, nu God gaiyawa ugaeba den bidwak ag gwiruwarete. Nu Keriso gumbé God namive God iyayapan meuma mina nonunmagawa oraiwa gumbé gae vete.

✧ **2:11:** Ruk 22:31 ✧ **2:12:** Apa 14:27; 1Ko 16:9 ✧ **2:13:** Apa 20:1 ✧ **2:16:** Ruk 2:34; 2Ko 3:5-6

3

1 ☆ Nu sira amatog numbo taibe toyau munta iyayapan anope? Onan. Nu numbo taibe toyau yentan gigirumawa nu yenan tetawa, go nunan taibe toyau muntan gigirumawa ye teyawa go, iyayapan upeba anoeme mina nu gigirum meiba anoete? 2 ☆ Nu toyau yentan gigrum numawa me ye. Me nonunup tene, sira iyayapan undag anoeme sira basieme. 3 ☆ Me mame taibe. Ye Keriso gigirum meuma, sira ye nau numawa natawa. Me ink* gumbe onan, God wakeviniviwa Guwawa meuma gumbe tene. Sira me an pepetu egave onan, iyayapan nonowa pepetu egave tene.

4 Kuyawa nu imunwa yaigipamit meiba Keriso gumbe God namive auete. 5 Nu numbovit divi da nau atu watanwa oya yusiwa gunup onan, megara yusiwa numawa God gumbe uwape.

6 ☆ God me Agi Mataiwa oya nau atan oya yusiwa nunne. Gigirum nauwawa atan oya onan, Guwawa nauwawa atan oya. Kuyawa gigirum me ape iyayapan gutpe, megara Guwawa me iyayapan inaiinai mumpe.

Agi Mataiwa Eyawa Meuma

7 ☆ Gigirum nauwawa me an egave tuig tenewa sira bo aug uwapewa, me gumbe eyawa ande wakepe, sira Mosisi ginangawa eyawa meuma me matai inanat aipewa gumbe, Isuraeru igiyawa oma den ane Mosisi ginangawa iyaiyai yauya

☆ **3:1:** Apa 18:27; 2Ko 5:12 ☆ **3:2:** 1Ko 9:2 ☆ **3:3:** Eks 24:12; Jer 31:33; Ejk 36:26-27 * **3:3:** Me gigirum teemewa. Me yoi mina, sira gamat me kapupun mina. ☆ **3:6:** Jer 31:31; Jon 6:63; 1Ko 11:25 ☆ **3:7:** Eks 34:29

ipewa, ⁸ Guwawa nauwawa me eyawa koka aninin? ⁹ ✧ Iyayapan kukaeba muma taibe ane nauwawa me eyawa gumbé ipewa, God namive oraivitwa aug uwaivi nauwawa me eyawa koka aninin? ¹⁰ Numan eyawa aunewa gare eyawa me onanane. Kuyawa gare eyawa kokavitwa uwane. ¹¹ Inanat ainewa me eyawa gaibu ipewa, evedni wakeigimpewa me eyawa me koka aninin?

¹² Meoya nu owanowan meiba auete, meoya nu yusipamit gae wata. ¹³ ✧ Nu Mosisi ane mina den ata. Mosisi me ginangawa umiviwa wapeyawa gumbé tobodne. Kuyawa me imive Isuraeru igiyawa den yaupe ginangawa eyawa inangatpe me onanape. ¹⁴ Megara Isuraeru kuyowa undag boredne. Kum me apa onne gare uwane, Iyayapan agi nunganwa basiemewa umiviwa wapeyawa gina desirom ande tobod wakene. Wape me atan den auya, kuyawa Keriso mekut gumbé atan aug aipe. ¹⁵ Ande kum gare Mosisi buka meuma basiemewa, umiviwa wapeyawa gina desirom mu nonowa tobodne. ¹⁶ ✧ Megara bira da Ayapan gumbé tobirori aipewa, umiviwa wapeyawa me atan aug aipe. ¹⁷ ✧ Ayapan me Guwawa. Sira Ayapan Guwawa wakeiviwa arawa apa ui onan waketanwa me wakene. ¹⁸ Umiviwa wapeyawa nu ginungunwa tobodnewa atan aune, nu undag Ayapan eyawa meuma ig esigimpe geyu eyawa yug taigiviwa mina. Sira eyawa koka koka aivi, nu Ayapan

✧ **3:9:** Deu 27:26; Rom 1:17 ✧ **3:13:** Eks 34:33 ✧ **3:16:** Eks 34:34 ✧ **3:17:** Jon 8:36; Rom 8:2

irawa desiroma tobiете. Ayapan me Guwawa, sira mame Ayapan gumbe aiviwa.

4

Tawara Oraivitwa Ui Danave Wakenewa

¹ Mame mina, God ano nunne wagomiyag nau mame nunne. Meoya, nu imun nonunwa den yusi uwape, ² ✧ ubmam ebuwawa guwavewa yankweta, nu ano kukaeba ebuwawa den aigimta, God gaiyawa gwambe gwambe den wata. Megara, nu God natawa taibe ata, sira God namive iyayapan undag nonowa oraiwa gumbe numbovit taibe aigimta, ³ megara, ande gae oraiwa numawa tobodnewa ipewa, me inanat eme igiyawa gumbo tobodne. ⁴ ✧ Piyu ega god mumawa mu anotumat onan igiyawa kuiyowa bored musia. Keriso me God irawa, sira gae oraiwa dun meuma me Keriso eyawa. Piyu ega god mumawa mu gae oraiwa dun meuma ig esiviwa toboriya. ⁵ Nu numbovit opata den atu, Ayapan Iesu Keriso opata atu. Nu Iesu oya ye yenan ankwateyap nau etewa. ⁶ ✧ God wane, Sisip danave dun dauwag aipe eyawa esipe. Sira me dun meuma yune nu nonunwa esine, anoano meuma nunne. Keriso ginangawa danave anoano meuma me God eyawa yang anotanwa oya wakene.

⁷ ✧ Nu tawara oraivitwa mame ui piyu gumbe wariyawa danave autu. Me mameib yang anotan oya. Yusiwa mame oma den ane om wariya,

✧ **4:2:** 2Ko 2:17; 1Te 2:5 ✧ **4:4:** 1Ko 1:15; Epe 2:2; Ibr 1:3

✧ **4:6:** Gen 1:3; Ais 9:2; 2Ko 3:18 ✧ **4:7:** 2Ko 5:1

sira me God gumbé uwane nu gunup den uwane. ⁸ ✧ Nu ebu ube ube gumbé yaigiwa auete, go den wakukam nunivi. Ibnawa kokavit auete, megara yan den kweta. ⁹ Nu edawai nuniya, go amat da den ad nuniyawa onan. Gut nuneme aigete, go den wakukam nuneme. ¹⁰ ✧ Nu evedni Iesu bo meuma nu kwapunwa gumbé. Me Iesu inaiinai meuma kwapunwa gumbé me iyayapan toyau mumpe taibe atan oya. ¹¹ ✧ Nu wakeete igiyawa evedni Iesu oya bo atan oya angete. Me nu kwapunwa me boapewa gumbé Iesu inaiinai meuma iyayapan toyau mumpe taibe atan oya. ¹² Bo nu danunup nau warivi, go inaiinai ye daneyap nau warivi.

¹³ ✧ Anotumat ana, meoya gae wana, me tenewa mina, nu Guwawa anotumat desiroma auete, meoya gae vete. ¹⁴ ✧ Kuyawa nu anotu. God me Ayapan Iesu bo gumbé sira inaig yoine. Sira nu meis Iesu gaibu inaig yoita. Me ye guniyap wat numpe namive yoita. ¹⁵ Dividivi undag mame yenan oya. Kuyawa God ano oraiwa iyayapan obiren egowo koka koka ape. Mu gaun muma God gumbé koka koka aivi waya God eyawa meuma taibe ape.

¹⁶ ✧ Meoya nu imun nonunwa topaipam den ape. Kwapunwa daievewa tayawa aivi, go kwapunwa danavewa kum evedni mataiwa aivi. ¹⁷ ✧ Kum garewa dawai numawa me bembemu, sira me danunup nau aivi eyawa anumpe. Eyawa me yaibobot ge ibnawa koka, sira ibnawa oma

✧ **4:8:** 2Ko 1:8; 7:5 ✧ **4:10:** 1Ko 15:31 ✧ **4:11:** Rom 8:36

✧ **4:13:** Sam 116:10 ✧ **4:14:** 1Ko 6:14 ✧ **4:16:** Epe 3:16

✧ **4:17:** Rom 8:17-18

den ane om watta. Me mina, eyawa me garawa kokavitwa. ¹⁸ ✧ Nu dividivi yavetewa gumbe onan, den yavetewa gumbe temtem yauta. Dividivi yavetewa me pipi wakepe, go den yavetewa me yaibobot wakeigimpe.

5

Gwe Numawa Kwiminau

¹ ✧ Nu mameib anotu. Nu piyu ega tent* danave vinete. Me wakukampe ipewa, nu God gweyawa auta. Gwe me iyayapan nanuwo den siya sira me yaibobot gweyawa kwiminau. ² ✧ Nu tent mame danave awao vete. God gweyawa me kwimin apa aig ompe nu wape mina entan kokavit anoete. ³ Nu me entawa, nu kwapunwa taibe den ape. ⁴ Nu tent mame danave vinetewa, nu ibnawa em nunivi awao vete. Kuiyawa nu tent mame imunup puki atan onan, gwe kwiminau imunup entan anoete. Me gumbe botopewa onanape me inaiinai gumbe ipatpe. ⁵ God me kuiyawa mame oya tobiyag wad nunne, Guwawa nunne garawa namu baraunewa oya.

⁶ ✧ Meoya, nu evedni ano yusipam aigimta. Nu anotu nu kwapunwa gumbe wakeetewa, nu Ayapan gumbe painau asipa. ⁷ Nu anotumat gumbe angete, yavetewa gumbe onan. ⁸ ✧ Nu evedni ano yusipam aigimta. Nu anoete kwapunwa painau asipa, Ayapan gumbe waketa. ⁹ ✧ Meoya, nu kwapunwa gumbe go kwapunwa painau apa go,

✧ **4:18:** 1Ko 1:16 ✧ **5:1:** 2Ko 4:7 * **5:1:** Me gwe wape kembesi gumbe siyawa. ✧ **5:2:** Rom 8:23 ✧ **5:6:** Ibr 11:13-16
 ✧ **5:8:** Pir 1:23 ✧ **5:9:** 1Ko 1:10; 1Te 4:1

nu Ayapan degadega awantan kokavit anoete.
 10 ✧ Kuiyawa nu undag Keriso keptete meuma namive yoita. Nu desirom desirom kwapunwa gumbe dividivi oraiwa go kukaeba atu. Nu atuwa gumbe garawa numpe.

God Ge Iyayapan Yapave Yum Tune Nauwawa

11 Nu yaug anotu Ayapan gumbe a aigimpono. Meoya nu iyayapan gae egave egave dirumete. God yangave nu taibe ete, sira ne owanowan eni ye nonewa oraimina gumbe ye gaibu nu yaug ano nuniya. 12 Nu sira numbovit taibe toyau yentan den anoete. Nu kum yenta ye waiya nuniya, me gumbe ye oma ane iyayapan garawa muniya. Mu dividivi danowo wa-keemewa onan, mu dividivi daievewa muma wai eme. 13 Kuiyawa nu kuiyunwa onan ipewa, me God oya. Sira nu kuiyunwa oraiwa ipewa, me yenan oya. 14 Kuiyawa Keriso baigan meuma anunivi. Nu meib anotu Apan desirom me iyayapan undag oya botone, me gumbe iyayapan undag boriruwaya. 15 ✧ Me iyayapan undag oya botone. Meoya mu mumbovit oya den vinigimpe. Mu vinigimpe me mu munan botone sira God ane bo gumbe inainewa oya.

16 Meoya gare utan aipewa, nu piyu ano muma gumbe bira da den yaug anoigimta. Numan nu piyu mame ano muma gumbe Keriso yaug anotu, go gare utanwa aigimpewa nu me ebu meiba den yaug anoigimta. 17 ✧ Bira da Keriso danave ipewa, me matai wadnewa. Dividivi

✧ 5:10: Ekr 12:14 ✧ 5:15: Rom 14:7-8 ✧ 5:17: Rom 8:1; Gar 6:15

numanwa amiya, yauya, dividivi undag mataiwa aya. ¹⁸ ✧ Dividivi undag mame God gumbe uwaya. God me Keriso gumbe membo ge nu yumtu nunne. Sira Me iyayapan upeba gaibu yumtuigimtan nauwawa nunne. ¹⁹ ✧ God me Keriso gumbe membo ge piyu mame yum tune. Me piyu kukaeba numa ibnawa den munne. Sira yumtutu gaiyawa nunne amarete. ²⁰ Meoya nu Keriso umumawa igiyawa yutunwa gaibuwa. God nu gunup kinuniya nunivi. Me mina, nu Keriso oya kinuniya yenete, God gumbe yumtutu auya. ²¹ ✧ God me kukaeba den anonewa nunan oya kukaeba ane. Me nu me gumbe God oraiwa meuma autan oya.

6

¹ Nu God gaibu nau etewa ye guniyap nun vete, ye God ano oraiwa meuma ui onan di den auya.

² ✧ Me wane,

Ano oraiwa kumiwa apa ne garawa dirugna, sira waita kumiwa apa ne waita genna.

Yauya, gare mame God ano oraiwa kumiwa, sira waita kumiwa.

Poru Ibnawa Meuma

³ Nu anoetewa iyayapan nu God nau numawa pui den yu numpe, meoya nu anoete divi da ewadan den wanta, bira da den aiktan oya.

⁴ Nu God nauwawa ete igiyawa. Mame gumbe, nu dividivi undag danave numbovit taibe toyau munete. Yaimoyai waketan kokavit danave, danadawai danave, yaigipam danave, anogugut

✧ **5:18:** Rom 5:10 ✧ **5:19:** Rom 3:23-25 ✧ **5:21:** Ibr 4:15

✧ **6:2:** Ais 49:8

gumbe, ⁵ ✧ sira nu gud nuniviwa, nog dana wakeetewa, iyayapan obiren gud nuntan emewa, nau ibnawa yaigipam etewa, aram kub den vinetewa, kwit atanwa, ⁶ ✧ sira dananwa esinewa gumbe, ano numawa gumbe, yaiyai waketanwa gumbe, nonunwa amipamit gumbe, Guwawa Iyakaisiyapama gumbe, baigan uga onan gumbe, ⁷ gae natawa di gumbe, God yusiwa gumbe, naniyutanwa ge ketaiwa oraivit muriwa gumbe, ⁸ sira iviwa koka ge iviwa koka onan auetewa, nu gunup oraiwa ge kukaeba vemewa, nu numbovit God nauwawa ete igiyawa taibe toyau munete. Iyayapan nu yaunun ugauga ete veme, megara nu natawa ete. ⁹ ✧ Mu anoeme nu den yaug ano nuniya mina, go nu yai yaug ano nuniya. Mu anoeme nu bo atan ete, megara yauya, nu waketa. Mu anoeme nu gwambe ag ibnawa auete, megara nu den gud nuneme. ¹⁰ Mu anoeme nu danadawai auete, go evedni degadega ete. Mu anoeme nu tawara onan igiyawa, go nu wattu iyayapan obiren tawara igiyawa aya. Mu anoeme nu divi da gunup onan, go dividivi undag nu gunup wakene.

¹¹ Ye Korint igiyawa, nu dividivi undag guwawe ye guniyap den atu taibe diruitu. Nu nonunmagawa ye guniyap watabne. ¹² Nu ye den kapet yenete. Ye yembovit nonenmageyap kapet ene. ¹³ ✧ Ne ud neumawa mina ye guniyap gae veni. Meoya ye meis nu gunup ye nonemagewa watapiya.

✧ 6:5: 2Ko 11:23-27 ✧ 6:6: 1Ti 4:12 ✧ 6:9: 2Ko 4:10 ✧ 6:13: 1Ko 4:14

Anotumat Den Eme Igiyawa Gaibu Yo Den Barauya

14 ✧ Anotumat onan igiyawa gaibu yo den auya. Oraivit ge oraivit onanwa divi da ano desirom wakene? Onan. Eyawa ge sisip divi da ano desirom wakene? Onan. 15 Keriso ge Beriaru* divi da ano desirom wakene? Onan. Anotumat igiyawa ge anotumat onan igiyawa divi da ano desirom wakene? Onan. 16 ✧ God temporu ge ugauga god divi da ano desirom wakene? Onan. Kuyawa nu God viniviwa temporu meuma, sira God wane, Ne mu yapowo vin gigimpna. Ne God mumawa atna, sira mu iyayapan neuma ape.

17 ✧ Meoya mu gumbo dauwag oneya, sira ube wakeya, Ayapan meib waivi. Dividivi miyot gaibuwa den yumiyawa, ne au yentna,

18 ✧ Ne ye Mamewa atna, sira ye ne utuntainanwa ge gwaitanaiwa aya. Ayapan Yusipamitwa meib waivi.

7

1 Iyayapan neuma. Nu agi mame auete. Meoya, dividivi kukaeba undag nu kwapunwa gumbe ge guwunwa gumbe atuwa nu numbovit muin oraimina ata. Sira God gumbe a ake inai-inai numa iyakaisi gumbe wakeg anigimta oieba gumbe.

✧ **6:14:** Epe 5:11 * **6:15:** Me Seitan. ✧ **6:16:** Rvt 26:12; 1Ko 3:16 ✧ **6:17:** Ais 52:11; Rev 18:4 ✧ **6:18:** 2Sm 7:14; Jer 31:9

Poru Degadega Meuma.

² Ye nonewa nunan watapiya. Nu bira da gumbe gwambe den atu. Nu bira da gumbe den wakukamtu. Nu bira da gumbe ugauga wag dividivi da den tamtu. ³ Ne pui yu yemtan oya mame den veni. Ne numan wana ye nu nonunup, me nu ye gaibu vinigimta sira ye gaibu bo atan oya. ⁴ Ne anotumat ye guniyap kokavit sira ye guniyap waiya kokavit. Ne watmemeyam gunap noidauwane, sira danadawai numa undag danave ne degadega kokavit wat umnedne.

⁵ ☆ Nu at Masedonia uwatuwa, nu kwapunwa nonowa den emiya. Nu ebu ubeube gumbe danadawai auete, nu daiyunup mut mageme sira nu danunup a ete. ⁶ Megara God me iyayapan danowo topaipam emewa watmemeyam mumpe, Taitosi nu gunup uwane, me gumbe God watmemeyam nunne. ⁷ Taitosi me uwanewa mekut onan. God sira watmemeyam nunne kuiyawa ye memeyam Taitosi waniyana. Ye nenan anoene, sira ye danadawai kokavit auene, ye imuyap yusipamit nenan anoene. Meoya ne degadega neuma kokavit ane.

⁸ ☆ Gigirum neuma gumbe ne danadawai yenna, megara ne topai den ana. Sira gigirum neuma gumbe koni pipi mekut ne danadawai yenna, ne me anog topai ana, ⁹ megara, gare ne degadega eni. Ne danadawai yenna oya onan, ye danadawai yeuma gumbe nonemagewa biroriyayana. Ye God imiwa gumbe danadawai auyana, meoya nu wakukam da den aiyentu. ¹⁰ ☆

☆ **7:5:** 2Ko 2:13 ☆ **7:8:** 2Ko 2:4 ☆ **7:10:** Mat 27:3-5; Ibr 12:16-17

God imiwa gumbe danadawai aupewa, me ape nonemagowa biroriyape. Nonemagowa biroriy-atanwa me iyayapan waita mumpe, sira me apa danadawai den wakene. Megara piyu danadawai muma bo aug uwape. ¹¹ Yauya. God imiwa gumbe danadawai auyana. Me imuyap yusi-pamit koka aninin daneyap dauwane? Kokavit di. Sira, yembovit amat yennewa, danepiripiri kukaeba, a enewa, anoenewa, imiwa yusipamit, sira ye keptete oraiwa waniyana. Danadawai mame oya dividivi undag gumbo ye yembovit esine taibe toyau muniyana. ¹² Ne gigirum yenan tena. Kuiyawa apan me kukaeba anewa oya onan, kukaeba aunewa oya onan. Me nunan ye imiwa yusipamit God namive taibe toyau muntan oya. ¹³ Meoya nu watmemeyam autu.

Wat memeyam mame egave Taitosi aninin degadega ane nu yautu, me gumbe degadega numa sira koka ane. Kuiyawa ye undag Taitosi guwawa yum waniyana. ¹⁴ Ne Taitosi gumbe yenan oya waiyana, sira ne ubmam den ana. Kuiyawa dividivi undag nu ye diruietuwa me natawa di mina, nu Taitosi gumbe yenan waiyatuwa me natawa di ane. ¹⁵ Me imug anone, ye undag ebnotu ayana, sira ye me a kokavit gaibu auyana. Meoya ye guniyap baigan meuma koka ane. ¹⁶ Ne degadega eni ne dividivi undag oya ye anotumat aieneni.

8

Keb Teeme Igiyawa

1 ✧ Tatangwanen, nu imunup ye anoya God ano oraiwa meuma at Masedonia siosi munne. 2 Kum kukaeba di danave mu danadawai aueme, go degadega muma noidauwane. Mu tawara onan di igiyawa, go degadega muma noidauwane. Sira, degadega muma me anoano oraivitwa ane, me gumbe anoano tawaraeba igiyawa ane. Me gumbe mu dividivi keb ag atan itan muniya. 3 Ne taibe toyau yentna. Mu imuwo keb atan anoya. Mu oma ane anoya tawara keb ag muntanwa keb aya, sira keb egave aya. 4 Mu imuwo iyakaisi igiyawa waita mumpe, sira iyakaisi igiyawa gaibu toborape God ano oraiwa meuma aupe. Mu mamaib yusipamit didnuniya. 5 Mu ayawa me egave nu munan anoetewa me ankwatave. God ano meuma gumbe mu namui ren mumbovit Ayapan waniya, sira meve nu nuniya. 6 Kuyawa mame oya, nu Taitosi kinuniyatu me aune, me God ano oraiwa nauwawa mame wat botpe, kuyawa me nau me ye daneyap wait amatone. 7 ✧ Ye dividivi undag guniyap noidauwane: Anotumat gumbe, gae gumbe, anoano gumbe, nau undag memeyu oraimina enewa gumbe, baigan yeuma me namu nu gunup dauwanewa gumbe. Sira ye meis God ano oraiwa mame nauwawa guniyap noidauwape.

8 Ne mame atan oya ye den yusipamit diruieni. Iyayapan upeba natawa di nau memeyu oraimina eme, mu mina sira ne yang anotan anoeni ye baigan yeuma natawa di. 9 ✧ Ye Ayapan numa Iesu Keriso ano oraiwa meuma anoyana.

✧ 8:1: Rom 15:26; 2Ko 9:1-2 ✧ 8:7: 1Ko 16:1-2 ✧ 8:9: Mat 8:20; Pir 2:6-7

Me tawara abnawa, go yenan oya tawara onan abnawa ane, me gumbe ye tawara igiyawa aya oya.

¹⁰ Puyo mame oya ano neumawa diruieni. Me yenan oya oraimina. Bairawan watau ye namu amatog puyo barauyana, sira ye namu mameib atan anoyana. ¹¹ Meoya ye puyo nauwawa wat boriya. Ye imuyap gumbe atan anoyana, meoya ye divi yeumawa gumbe ye puyo nauwawa waboriya oma ape. ¹² ✧ Ye imuyap yusipamit puyo barautan anoya ipewa, dividivi ye den auyanawa gumbe onan, dividivi ye wait auyanawa gumbe puyo aupe.

¹³ Ne den anoeni iyayapan upeba kwekweru muntna, go ibnawa yentna. Ne anoeniwa ye ge iyayapan upeba ibnawa desirom auya. ¹⁴ Kum garewa dividivi yeumawa obiren, me anoemewa muma waita mumpe ipewa, kum da mumawa obiren ye anoenewa yeuma waita yempe. Meib om desirom. ¹⁵ ✧ Meib tene, Apan da obiren agoniyane, go divi da den wakene onanane. Sira apan dawa kusi agoniyane, go me oma ane.

Nu Taitosi Barauete Korint Aivi

¹⁶ Ne yenan yusipamit anoeni. Ne God gaun veni, kuiyawa me Taitosi danave ano desirom neuma mina wanne. ¹⁷ Ne Taitosi kinuni ana me aune. Me imiwa yusipamit gumbe yenan onivi, me membo anone yenan ontanwa oya. ¹⁸ Sira nu gwanenwa Taitosi gaibu teete omome. Me nau meuma gae oraiwa oya siosi undag waiyeme. ¹⁹ Me egave, siosi me watkiniya waniya God ano

✧ 8:12: Mak 12:43-44 ✧ 8:15: Eks 16:18

oraiwa nauwawa nu gaibu ete. Nu nau mame ete, kuiyawa Ayapan membo eyawa meuma ge nu kokavit anoetewa taibe toyau munta. ²⁰ Nu puyo mame kokawa iyaiyai amarete, kuiyawa mame oya bira da pui den yu numpe. ²¹ Nu natawa gaibu mame ete. Nu Ayapan namive mekut onan iyayapan namuwo gaibu mame taibe toyau muntan anoete.

²² Sira nu mu gaibu nu gwanenwa da barauete omome. Me toyau nunivi ebu obiren gumbe nau meuma memeyu oraimina aivi. Me anotumat kokavit a yenivi, sira nau meuma koka oraimina aivi. ²³ Taitosi oya veni. Me ne evenwa oraiwa, sira me ye yapeyap nau desiroma neuma. Gwanenaiwa oya veni. Mu siosi oya umum igiyawa sira mu Keriso eyawa meuma. ²⁴ ✧ Meoya, ne anoeniwa, ye baigan yeuma sira natawa nu waiya numa ye yenetewa toyau muniya siosi namuwo.

9

¹ ✧ Iyakaisi igiyawa munan nauwawa mame oya, ne den anoeni gigung yenen tetna. Kuiyawa ye wait yaug anoyana. ² Ne anona ye imuyap yusipamit waita muntan anoene. Ne Masedonia igiyawa gumbo yenan waiya munna. Ne dirumna at Akaia danave ye bairawan watau apa amatog keb atan oya tamibarip ene. Ye imuyap yusipamit wakenewa iyayapan obiren danowa auyana. ³ Ne gwanenaiwa temuneni yenan omome, kuiyawa ne Masedonia igiyawa gumbo mame oya yenan waiya munnawa me matai

✧ 8:24: 2Ko 7:13-14 ✧ 9:1: 2Ko 8:1-7

den aikpe, sira ne diruina mina ye tamibarip atan oya. ⁴ Kuyawa Masedonia igiyawa upeba ne gaibu onampe mu yaupe ye tamibarip den ayanawa ye ubmam auya. Sira nu anotumat ai yentuwa nu gaibu ubmam auta. ⁵ Ne anona me yenan oya oraimina, gwanenaiwa temuneni namunap yenan amdau onampe, sira mu kinuni yempe ye agi namu wayanawa tamibarip aya. Puyo mame tamibarip aya, sira da muniyawa me garawa oya den anoya. Me nonewa oraivit gumbe keb atan oya tamibarip aya.

Yawa Obiren Egamivi

⁶ ✧ Ne maib veni. Bira da desidesi egamiviwa me desidesi bope. Sira bira da obiren egamiviwa me obiren bope. ⁷ Iyayapan desirom desirom me anoiviwa gumbe keb ape. Den topaipam keb ape, sira den ayape keb ape. Bira da degadega gumbe keb apewa God baigan awampe. ⁸ God me oma ape God ano oraiwa meuma undag ye guniyap noidauwape. Kuyawa God imiwa me kum evedni dividivi undag ye oma aiyempe, me gumbe ye nau yeuma undag oraimina aya. ⁹ ✧ Maib tene,

Me egamne tam tawara onan igiyawa munne. God namiye oraivit meumawa meib di wakeigimpe yaibobot tunano.

¹⁰ ✧ God me iyayapan yawa egamtan oya yawa wampe natan oya nakwai wampe. Sira me ye gaibu yawa yempe. Ye yawa egamiyawa, God ape yawa egave koka ape ye magawa oraivitwa

✧ 9:6: Pro 11:24-25 ✧ 9:9: Sam 112:9 ✧ 9:10: Ais 55:10

yeuma God namive in koka ape. ¹¹ ✧ Ye ebu undag gumbe noidauwape keb ag da itan utan muntanwa oya. Meve me nu gunup God gumbe gaun ag wampe.

¹² Kuiyawa nauwawa mame iyakaisi igiyawa dividivi anoemewa oma aimumpewa mekut onan, me God oya gaun obiren gumbe noidauwape. ¹³ Nau mame enewa ye yembovit taibe toyau munene. Ye Keriso gae oraiwa meuma taibe wag ebnotu ene mu yaupe. Ye keb ag mu munene sira iyayapan undag munene. Sira ye da muniyawa me garawa oya den anoene anope. Meoya mu God waiyape. ¹⁴ Mu yenan nun vemewa mu baigan gumbe ye ano yenigimpe. Kuiyawa God ano oraiwa ye yennewa me kokavit. ¹⁵ Dividivi undag God nu nunnewa me kokavitwa, meoya nu oma den ane gae wata. Meoya God gumbe gaun wanta.

10

Poru Nau Neuma Yaimoyai Amarane

¹ ✧ Ne Poru, Keriso none memeyu meuma ge imidana oraiwa meuma gumbe ye guniyap kinuni eni. Iyayapan upeba veme, ne yapeyap ginengewa yaveniwa yutunwa onan aivi, go ne ye guniyap painau wakenawa ne yutunwa gaibu wakena. ² ✧ Iyayapan upeba nu kwa-punwa gumbe yoig gigte mina anoeme. Ne ano yusipamit anona ne yutunwa gaibu mu yawam watna, go ne nun veni ne ye guniyap sira taig uwatnawa ne yutunwa gumbe mu den yawam

watna. ³ Nu kwapunwa gumbe yoig gigte, go nu kwapunwa gumbe mut den ete. ⁴ ✧ Nu mut atan anotawa mut divi meuma gumbe mut ata. Mut muriwa me kwapunwavit yusiwa numawa onan, me yusiwa God gumbe uwanewa me si kokawa mut totaiwiwa musu wag onanape. ⁵ Mu mukut ui onan imug imug emewa undag nu wakukamta. Sira God anoano meuma tobot mumbovit waiya waiya emewa nu wakukamta. Anoemewa undag yumamta nu amunta Keriso gumbe ebnotu ape. ⁶ Sira ye ebnotu yeumawa oma apewa, nu ebnotu onanwa igiyawa undag ibnawa matai muntan oya tamibarip atu.

⁷ Ye yangut dividivi egawa mekut yavene. Ye yapeyap da bira membo ano yusipam Keriso meumawa ipewa, me sira imug anopa me mina nu meib Keriso meumawa. ⁸ ✧ Ayapan yusiwa nunne. Me ye waribiya yenta yan aigiya oya onan, ye sien dottan oya. Ne yusiwa mame waiyagimpnawa me gumbe ubmam onan. ⁹ Ne topai eni gigirum neuma gumbe a yeneni mina ye anoene. ¹⁰ Mu veme, Poru gigirum meuma me ibnawa om wadne yusiwa kokavit, go me yautawa me yusi uwane sira me gae waiwiwa natawa gaibu onan. ¹¹ Iyayapan meiba mame yaug anotanit di. Nu mu gumbo painau wakeg gae gigirum tetu mina, nu mu gumbo waketawa me mina ata.

¹² Mumbo waiyeme igiyawa wakeya. Nu mu yapowo iyayapan upeba gaibu tobod den ata, sira mu ge nu bira koka bira kusi den wata.

Mu mumbovit yapowo om wareme bira koka bira kusi vemewa, mu anoano mumawa oraimina onan. ¹³ ✧ Nu numbo om numa utuban den waiyata. God kep tene om mina mina nunne. Om nunnewa danave nu ye guniyap uwata. ¹⁴ Nu ande yenan den uwatu, go om numa utuban yenan den barautu aine. Natawa di, nu ye guniyap namuiren Keriso gae oraiwa aug onantu. ¹⁵ Iyayapan upeba nau ayawa nu om numa utuban den waiyata. Nu owanowan ete, ye anotumat yeuma yoig koka ape, sira ye yapeyap nau numa etewa at nunnewa danave koka ape. ¹⁶ Meve nu at yeuma utuban anta gae oraiwa wag keb ata. Kuyawa iyayapan upeba nau at munnewa danave ayawa nu imunup waiya den ata. ¹⁷ ✧ Megara, Da bira membo waiya apewa, me Ayapan gumbe waiya ape. ¹⁸ ✧ Bira da membovit wag toyau munigimpewa me gumbe matai noiwa den aupe, go bira da Ayapan wag toyau mumpewa me gumbe matai noiwa aupe.

11

Poru Ge Apasoro Ugaugaeba

¹ Ne imunap anoeni ne kuiyanwa kusi kukaine ye uiwa nikiyag auya. Megara ne anoeniwa ye wait uiwa nikiyag auyana. ² ✧ Kuyawa God danawa amipam gumbe yenan anoivi mina ne yenan anoeni. Otau inipama bira da memawa aupewa mina, ye Keriso gumbe puyo mina wantna yaug anona. ³ ✧ Megara ne mamaib a eni.

✧ **10:13:** Rom 12:3 ✧ **10:17:** Jer 9:24; 1Ko 1:31 ✧ **10:18:** 1Ko 4:4 ✧ **11:2:** Epe 5:26-27 ✧ **11:3:** Gen 3:4,13

Mokare ano kukaeba gumbe vesin iviwa Ivu ugai wanne. Me mina ye kuiyewa wakukampe, sira ye nonewa natapama ge nonewa esinewa Keriso gumbe teyanawa matai waropiyaya. ⁴ ✧ Kuiyawa apan da yenan onne. Me Iesu da oya opata aivi. Iesu me ubeube nu numan yenan opata atuwa. Sira me opata aivi ye guwawa da auya. Guwawa me ubeube numan auyanawa. Sira me opata aivi ye gae oraiwa da auya. Gae oraiwa me ubeube numan ye auyanawa. Megara, ye noiwa den auyana danewa kikikit yumnatene. ⁵ ✧ Ne mamaib den anoeni apasoro koukawa mu egave ne mu ankwatowo. ⁶ ✧ Ne gae neuma oraimina onan, go anoano neuma oraimina. Nu ebu undag gumbe sira dividivi undag danave mame taibe toyau yeneni.

⁷ ✧ Ne kukaeba ana? Ne bog painau teyentan oya, ne nembo yan barauna, sira garawa den aug God gae oraiwa meuma opata yenna. ⁸ ✧ Ne siosi upeba gumbo ugaimun garawa tamna ye nau yeuma atan oya. ⁹ Ne ye gaibu wak-enawa ne tawara onan, go ne bira da ibnawa den wanna. Tatangwanen at Masedonia apa onamiyawa, mu ne anoeniwa waita negiya oma ane. Ebu undag gumbe ne ibnawa da den yen onedna, on gare utan aipewa meib di aigimpna. ¹⁰ Keriso natawa me ne gunap. Me gumbe ne ye diruieni. At kokawa Akaia danave bira da waiya neuma mame den di tobotpe. ¹¹ Divi da oya? Ne ye baigan den yeneni oya? God yaug

✧ **11:4:** Gar 1:8-9 ✧ **11:5:** 1Ko 15:10; 2Ko 12:11 ✧ **11:6:** 1Ko 2:1,13 ✧ **11:7:** 1Ko 9:18 ✧ **11:8:** 2Ko 12:13; Pir 4:15-16

anone. ¹² Gare ne eniwa ivi meib aigimpna. Kuiyawa iyayapan upeba nu waiya auete mina waiya autan anoeme, sira mu kumiwa me autan oya didimama eme. Ne imunap kum muma to-gomiyata. ¹³ Iyayapan meiba mu ugauga apasoro muma. Mu ugauga nauwawa emewa, sira mu Keriso apasoro meuma mina mumbo birorieme. ¹⁴ Megara ye den teraya. Kuiyawa Seitan membo aneya duniwa mina biroriyane. ¹⁵ Nu tet den ata. Seitan nauwawa eme igiyawa mu oraivitwa nauwawa eme igiyawa mina biroriyape ipewa, me koka da onan. Mu oieba muma mu emewa gumbe garawa aupe onanape.

Poru Edawai Meuma Oya Waiyane

¹⁶ Ne sira watna. Bira da den anope ne kuiyanwa kukaine. Megara ye kuiyanwa kukaine anoya ipewa, ne kuiyanwa kukaine oya ye nenan aya. Ne nembo kusikaren waiya atna. ¹⁷ Ne gare watan eniwa me Ayapan gumbe onan. Ne kuiyanwa kukaine oya ano yusipam nembovit waiya veni. ¹⁸ Iyayapan obiren kuwapuwa gumbe waiya eme mina, ne gaibu kwapunwa gumbe waiya atna. ¹⁹ Ye kuiewa oraiwa, megara ye degadega gumbe kuiyo kukaeba igiyawa gumbo danewa memeyu ene. ²⁰ Natawa di, da bira ye me ankwatave aiyennewa, da bira dividivi yeuma ui onan bog nanewa, da bira ugai yennewa, da bira ye namuyap yoinewa, da bira koiegap tonewa, ye ande danewa memeyu ene. ²¹ ✧ Ne mame ubmamepam veni, go ne watanit di. Nu yutunwa onan di dividivi me atan oya.

✧ **11:21:** Pir 3:5

Da bira membo waiya atan apewa, ne kuiyanwa kukaine mina veni, go ne gaibu nembo waiya atna. ²² Mu Ibru igiyawa? Ne mina meib. Mu Isuraeru igiyawa? Ne mina meib. Mu Ebraam dam meuma apa onamiyawa? Ne mina meib. ²³ ✧ Mu Keriso nauwawa eme igiyawa? Ne kuiyanwa kukaine mina veni, ne egave. Ne nau kokavit di ana, go mu ne mina kokavit onan. Ne kum obiren nog aigna, ne kum obiren tonegiya, ne kum obiren bo totan ana. ²⁴ ✧ Koniwa 5, Ju igiyawa murap gumbe tonegiya. Kum desirom desirom tonegiyawa undag 39. ²⁵ ✧ Koniwa duwamdesi mu wangaram gumbe tonegiya. Koniwa desirom mu an gumbe tonegiya. Koniwa duwamdesi yawarat wa topeyamne, sira wa musywa poeman egave aram desirom oiyat desirom kainto tone. ²⁶ ✧ Kum obiren ampa ampa amdau anedna. Yoi gumbe kukaeba auna, ub igiyawa gumbo kukaeba auna, at koka desirom igiyawa gumbo kukaeba auna, Ju onan igiyawa gumbo kukaeba auna, gwetoimu kokawa danave kukaeba auna, ingui arawa apa kukaeba auna, poeman egave kukaeba auna, ugauga tatanaiwa gumbo kukaeba auna. ²⁷ Ne nau koka ana, yaigiwa koka auna, kum obiren kub iyaiyai den vinna, iyagon adnedne, meyanwa kararuwane, nakwai onan ingui wakena, kwapunwa taibe wakena, taig wadnedne. ²⁸ Dividivi mame ne gunap uwag omome. Sira dividivi upeba omome. Ne danadawai neuma siosi undag oya

✧ **11:23:** Apa 16:23 ✧ **11:24:** Deu 25:3 ✧ **11:25:** Apa 16:22; 14:19 ✧ **11:26:** Apa 9:23; 14:5

evedni ne gunap uwaivi. ²⁹ Bira da yusiwa uwanewa, ne menan oya yutunwa den uwane? Bira da kukaeba gumbe uyug aidnewa, ne menan dananwa den igivi?

³⁰ Ne waiya atanit di ipewa, ne yutunwa uwanewa waiya atna. ³¹ God, Ayapan Iesu Mamawa, me yaibobot viripusi onan waiyagimtan avivi. Me anone ne uga den veni. ³² ✧ At Damaskas apa kin Aretas me ankwatave amaraivi abnawa me gwetoimu koka Damaskas yum nektan oya iyaiyai amaraivi. ³³ Megara, ne si painauwa kakayam gumbe pot danave enneg murap tug aorenegiya aigna. Me nanive a anegna.

12

Poru Irakoniwa Me Uyavi Minawa Meuma Ge Gan Meuma

¹ Me oraimina onan go, ne waiya atanit di. Ne Ayapan irakoniwa me uyavi minawa meuma ge ano guwavewa taibe toyau negnewa gumbe watan eni. ² Ne apan da Keriso gumbe wakenewa yaug anona. Me kwimin duwamdesiyawa aug dog aine, meve bairawan 14 onanane. Ne den yaug anona me kwapiwa gaibu go kwapiwa gaibu onan go, God yaug anone. ³ Ne apan mame yaug anona. Ne den yaug anona me kwapiwa gaibu go, kwapiwa gaibu onan go, God yaug anone. ⁴ Me paradais aug dog aine. Me apa me gae anone me iyayanan oma den ane noiwa wape anope, bira da oma den ane wape. ⁵ Ne apan meiba waiya

✧ **11:32:** Apa 9:23-25

atna, go nembo waiya den atna. Ne yutunwa onan oya waiya atna. ⁶ Ne waiya atan anotna ipewa, ne kuiyanwa den kukaibe. Kuiyawa ne gae natawa watna. Megara, ne nembo waiya den atna, kuiyawa bira da ne yaunekpe sira ne anonekpewa, ne topai eni ne gunap kokawa egave wape.

⁷ ✧ Ano guwavewa taibe toyau negnewa oraimina di. Meoya ne me waiya den atan oya kwapunwa gan negne. Gan me Seitan umum meuma aug onivi abnawa. Ne me den waiya atan oya tonegivi. ⁸ Koni duwamdesi ne gunap atan aug aitan oya Ayapan gumbe nun wana. ⁹ ✧ Megara, Ayapan ne gunap wane. Ne ano oraiwa neuma ge gungap oma ane. Kuiyawa ne yutunwa oraimina pawape ge yutugwa onan gumbe. Meoya ne yutunwa onan oya degadega gumbe waiya atna. Me gumbe Keriso yusiwa meuma eganap umneppe. ¹⁰ Ne Keriso oya degadega gumbe tamna, yutu onanwa, yan yautanwa, ibnawa koka, edawai nektanwa, nau yaigipamit. Kuiyawa ne yutun onan apewa, ne yutunwa wape.

Poru Korint Igiyawa Munan Danadawai Aune

¹¹ ✧ Ne kuiyanwa kukaine, go ye ayana ne kuiyanwa kukaine. Ye ne waiya neppono. Kuiyawa ne apan kusikaren, go ne apasoro koukawa ankwatawo onan ne mu mina. ¹² ✧ Ne yapeyap dananwa memeyu kokavit gumbe ana irayauyau, anopipanum, yusiwa irakoniwa. Dividivi mame gumbe ne nembovit apasoro

✧ **12:7:** Job 2:6 ✧ **12:9:** Pir 4:11-13 ✧ **12:11:** 2Ko 11:5

✧ **12:12:** Rom 15:19

guniyap toyau yenivi. ¹³ ☆ Ye siosi upeba ankwatawo, mame aninin? Me ne ye ibnawa den yenna. Ano gwambe mame oya anog yankwenegiya.

¹⁴ Gare ne amdau koni duwamdesiyawa onek-tan oya tamibarip ana. Ne ye ibnawa den yentna. Kuyawa ne anoeniwa ye tawara yeuma onan, ne anoeniwa ye. Ud usiusiwa inomamowa oya tawara munan den amarape, go inomamowa ud usiusi muma oya tawara amarape. ¹⁵ Ne ye guwewa oya degaepam yenan tetna onanape tawara neuma mekut onan, nembo gaibu. Ne baigan ai yenna koka egave ipewa, ye baigan gunap kusikaren aya, go? ¹⁶ Ne yenan ibnawa den yenna, go iyayapan veme ne ugai abnawa, sira ugai yen dividivi yeuma bona. ¹⁷ Ne iyayapan upeba yenan temunna. Mu yapowo da bira gumbe ne ugai yen tawara yeuma bona, go? ¹⁸ ☆ Ne anog Taitosi dina yenan onne, sira ne tatangwanen gaibu tena yenan onamiya. Taitosi me ugai yen tawara yeuma bone, go? Nu ye gaibu guwawa desirom gumbe, sira angetewa desirom gumbe angete, go onan?

¹⁹ Ye numan anog ongene gare uwane, nu yenan numbovit kwayub ete. Megara God namive Keriso gumbe vete. Ye nu nonunmagawa, sira nu dividivi undag ye siem dottan oya ete. ²⁰ Ne dividivi upeba oya a eni. Ne yenan oneknawa, ne yau yempna ye me ne anoeniwa onan, sira ye yau negiya ne me ye anoenewa onan. Sira, ne a eni yau yempna, ye garadi ene,

☆ **12:13:** 2Ko 11:9 ☆ **12:18:** 2Ko 8:6,16-18

anokukamene, danewa igne, ubeube kepteene, pui yuene, yano vene, nami nami ene, irobabai ene. ²¹ ✧ Ne sira uwatnawa, anten God neuma ye namuyap ubmam nekpe go? Ne kukaeba aya igiyawa oya veni. Iyayapan obiren ande kukaeba aigimpe, mu miyotapam wakeigimpe, uinantaraki aigimpe, kukaeba apan vesin yapowo aigimpe, mu nonemagowa den biroriyape, go onan? Ne mu yawampnawa danadawai autna, go onan?

13

Gae Oieba

¹ ✧ Mame ye guniyap koni duwamdesiyawa amdau neumawa. Natawa undag me iyayapan duwam go duwamdesi nouwa taibe wayawa me gumbe kini aya. ² Ne koni duwameba kumiwa apa ye guniyap wakenawa, ne gae wait ye yenna, sira ne gare ye guniyap painau wakena, megara ne sira diruitna. Iyayapan numan kukaeba ag onamiyawa ge iyayapan upeba undag dirumpna. Kum da ye guniyap amdau onetnawa, ne munan papara den atna. ³ Kuiyawa Keriso ne gunap waiviwa me natawa oya ne divi da toyau yentan oya kinuniya negene. Keriso me ye guniyap yusiwa den uwane, sira ye yapeyap me yusiatatu. ⁴ ✧ Natawa di, Keriso me yusi uwane gumbe korsi egave toya botone, go me God yusiwa meuma gumbe vinivi. Nu me mina Keriso gumbe yutunwa uwane, go ye guniyap God yusiwa gumbe Keriso gaibu vinate.

✧ **12:21:** 2Ko 13:2 ✧ **13:1:** Deu 19:15; Mat 18:16; 1Ti 5:19

✧ **13:4:** Pir 2:7-8

5 ✧ Ye anotumat gumbe wakeyana go onan? Ye yembovit yaimoyai yauya sira ye yembovit ag yauya. Iesu Keriso ye daneyap wakeivi ye den yaug anoyana? Ye yembovit ag yauyanawa gumbe waropiyaya ipewa, me oya den anoya. 6 Megara ne owanowan eni, ye yaug anoya nu numbovit ag yautuwa gumbe den waropiyatu. 7 Nu God gumbe yenan nun vete. Ye kukaeba divi da den aya. Nu imunup nu atuwa gumbe den waropiyatu mina iyayapan yau nuntan oya onan. Nu atuwa gumbe waropiyatu mina iyayapan yau numpe, go nu imunup ye oraiwa aigimiya. 8 Nu natawa topai atawa divi da oma den ane ata, go natawa oya nu oma ane dividivi undag ata. 9 Nu yutunwa onan, megara ye yusipam ipewa, nu degadega ete. Nu nun vete ye oraivit atan oya. 10 ✧ Ne gare ye guniyap painau wakena dividivi mame teeni. Kuyawa ne yenan uwatnawa, yusiwa me numan Ayapan negnawa gumbe ne yaigipam ye guniyap den atan anoeni. Ayapan yusiwa ne negnawa, me ye si em dottan oya, ye yauyemtan aiktan oya onan.

Kaiwan Oieba

11 Oiebairnwa, tatangwanen. Degadega aya, oraivit aya, watmemeyam auya, nonewa desirom ape, yum danave wakeigimiya, me gumbe baigan ge yum Goddeba me guniyap wakeigimpe.

12 Ye uwatoto iyakaisi gumbe gaun garawan aya.* 13 Iyakaisi igiyawa undag gaun muma ye guniyap veme.

✧ **13:5:** 1Ko 11:28 ✧ **13:10:** 2Ko 10:8 * **13:12:** Poru wakene kumiwa apa, iyayapan gaun muma garawan atan oya uwa toeme.

14 Ayapan Iesu Keriso ano oraiwa, God baiganeba ge Guwawa Iyakaisiyapama agonagon ye undag guniyap wakeigimpe.

GAE MATAIWA
The New Testament in the Maiwa language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Maiwa long Niugini

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Maiwa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-08-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

45dcb14f-9541-5013-8907-63bcfabcd6b5